

ismerte, a közönség az »Isteni Laura« néven becézte. Ez volt az ő fénykora.

Később, haladó életkorával, könnyen siklott át más szerepkörre, anélkül, hogy művészi színvonala lejjebb csúszott volna. Mert ő, aki a drámai helyzetekben a modern ember felindulásait, ideges ingerültségét és lelki vívódásait olyan híven tükrözte vissza, a társalgás művészetében is éppen olyan művészi készséget árult el, sőt színpadi pályája utolsó évtizedében néhány komikus és groteszk nőalak ábrázolásával mély komikai erejéről s humoráról is erős tanubizonyosságot állított. Széles skálájú művész volt. Akármit játszott, igaz volt mindig és finom.

1885. jún. 29-én férjhez ment Urváry Lajoshoz, a »Pesti Napló« felelős szerkesztőjéhez, aki azonban öt évi házasság után özvegyen hagyta. 1909. április elején a Nemzeti Színház örökös tagjának nevezték ki. 1910. ápr. 1-én a »Kiskirályok« c. vígjáték Mimi hercegnő szerepében ünnepelte a Nemzeti Színház Helvey Laura 40 éves színművészeti jubileumát. Negyven évet töltött a színpályán s mind a negyvenet a Nemzeti Színház művészi együttesében.

Helyárák. (Lásd: Színházi helyárák.)

Hely egysége. Aristoteles híres hármasegységének egyike.

»Helyes a bölgés, oroszán!« Shakespeare »Szentivánéji álom« c. vígjátékából való szállóige.

»Helyesen!« a bravo-val vegyest a tetszés nyilvánítása. (Magyar Kurir, 1820. júl. 7. Pozsonyi színházi tudósítás.)

»Helyettem kis virág tégy vallo-mást...« Ismert szállóige Gounod »Faust« c. operájából. (Szöv. írta Barbier J. és Carré M., ford. Ormai Ferenc.) E dal a III. felvonás első jelenetében fordul elő. Énekl. Siebel apród.

Helytartótanács. A rendi alkotmány idejében (1848 előtt) egyike volt az ország három főkormányzékének. Végrehajtó hatalom a hadügy és pénzügyön kívül az összes belpolitikai ügyekben. A színészeti ügyek is hatáskörébe tartoztak, az övé volt

a főfelügyelőség joga. 1723-ban szervezték. Elnöke: a nádor, tagjai: az országbíró, a tárnokmester, a horvát bán, a hercegprimás és 18 tanácsos a főurak, főpapok és nemesek köréből. 1723-tól Pozsonyban, 1783-tól kezdve pedig Budán székel. A Helytartótanács mint állami intézmény 1848-ban szűnt meg, helyébe a miniszterium lépett. (Pataki József: A magyar színészet története. Budapest, 1922. 23–24. oldal.)

Helyzetkomikum. A komikumnak az a faja, amelyben a mulatságos, a nevetető hatás a váratlan, szokatlan, meglepő helyzetekből folyik. A H. szerint a véletlen a szereplőket a legfurcsább helyzetekbe juttatja, a bonyodalom szálait a legszeszélyesebb módon keveri össze, ami a nézőközönséget kacajra fakasztja.

Helyzetvígjáték vagy bohózat-vj., a vj. azon faja, melyben a cselekmény nem a szereplők jelleméből folyik, hanem a véletlen szeszélyes játékából, az ú. n. helyzetkomikumából. (L. o.) Az író a jellemrajzra és a tettek megokolására nem fordít gondot, egyetlen törekvése minél mulatságosabb, minél meglepőbb helyzetekbe hozni hőseit.

Hemerka Gyula, színész, sz. 1889. júl. 26-án, Bártfán. Színpadra lépett 1913. máj. havában.

Hempel Frida, német operaénekesnő, szoprán, sz. 1884. jún. 26-án, Lipcsében. Eredetileg zongoraművésznőnek készült Münchenben. A berlini kir. opera tagja s 1918-ban kamaraénekesnő lett. Nálunk eleinte csak hangversenyzett: 1910. márc. 16. (a »Varázsfuvola«-ból az Éj királynője áriájával, stb.) és nov. 15. s 1911. febr. 20.; 1912. máj. 23-án mutatkozott be az Operaházban a »Mesterdalnokok« Évájában, majd a Népopera okt. 2-án mint »Traviata« = Violetta Valéry; ugyanabban ismét 1921. okt. 13-án. 1913. óta a newyorki Metropolitan Opera egyik nagysága.

Hemző Lajos, színész, sz. 1888. febr. 27-én, Szigetszentmiklóson, megh. a harc-téren. Színpadra lépett 1913. júl. havában. (V. ö. Világháború.)